

קורס מספר: 60-768-01

שם הקורס: פסיכותרפיה ילדים

סוג הקורס: הרצאה

שנה / סמסטר : תשע"ז סמסטר ב

היקף שעות: 2 ש"ס ניקוד: 1

שם המרצה: ד"ר ירי גביעון

תאריך עדכון אחרון: 03/07/2016

מטרות הקורס / תוצרי הלמידה*:

מטרת הקורס להקנות רקע בסיסי בתחום הטיפול הפסיכולוגי בילדים ובמתבגרים.

בחלקו הראשון יעסוק הקורס ביסודות ההיסטוריים של הטיפול בילדים ובמושג ה"משחק". בחלק זה יידונו גם מושגי יסוד כמו פירוש, התנגדות, העברה והעברה נגדית. בחלקו השני של הקורס יידונו נושאים של טכניקות בטיפול בילדים ומיוחד טיפול במשחק. כמו כן יידונו נושאים של חוזה טיפולי וקשר טיפולי תוך דגש על המורכבות של נושאים אלו בטיפול בהורים וילדים.

תיאור הקורס:

שבוע	נושא ההרצאה	פרקי קריאה / תרגילים
שבוע 1	מבוא והיכרות, מפגשים עם ילדים מה הופך קשר לטיפולי?	
שבוע 2	יסודות היסטוריים – הנס הקטן. בכיתה יערך דיון ביקורתי בחומר הקריאה. האם זהו טיפול? דרכו נדון במושגים כמו סטינג, פירוש, שיקוף העברה והעברה נגדית	הנס הקטן: אנליזה של פוביה בילד בן חמש : סיפור המחלה ואנליזה 41-119.

<p>קווים התפתחותיים והעברה פלשמן: ע. 285-310</p>	<p>יסודות היסטוריים: אנה פרויד מושגי יסוד שיוצגו: ברית טיפולית, חוזה טיפול, טיפול במשחק, העברה קווים התפתחותיים, מנגנוני הגנה</p>	<p>שבוע 3</p>
<p>מלאני קליין, התחלות (ברונסטיין)</p>	<p>יסודות היסטוריים: מלאני קליין מושגי יסוד שיוצגו: חרדה, פנטזיה, עמדות, טיפול במשחק, טכניקה פרשנית</p>	<p>שבוע 4, 5</p>
<p>דיבס פרקים: 1,2,7</p>	<p>אקסליין</p>	<p>שבוע 6</p>
<p>פלשמן: משחק ומציאות 187-210 טקסט זהה ל משחק ומציאות: פרקים 3,4 משחק אמירה תיאורטית ו-פעילות יצירתית וחיפוש עצמי הילדה פיגי ע"מ 23-54 (רשות) הגשת תרגיל 1</p>	<p>וויניקוט הכלה, חווית מעבר</p>	<p>שבוע 7</p>
<p>פרוני ע"מ 83-103 נעמה בר שדה- Ayala oren-The use of board games</p>	<p>משחק (במבט התפתחותי ובטיפול) טכניקת ה Squiggle משחקי קופסא ולוח בטיפול</p>	<p>שבוע 8-10</p>
<p>Betty Joseph Thinking about a Playroom - צ'תיק תהליך הטיפול: יסודות (רשות)</p>	<p>פגישה ראשונה חוזה טיפולי</p>	<p>שבוע 11</p>

Ghosts in the Nursery Selma Fraiberg, Edna Adelson, and Vivian Shapiro	פוגשים את ההורים	שבוע 12
הגשת תרגיל	יוצג טיפול בכיתה על ידי אחד הסטודנטים	שבוע 13

דרישות קדם:

מיועד לסטודנטים לתואר שני בפסיכולוגיה קלינית של הילד

חובות / דרישות / מטלות**:

- נוכחות חובה (היעדרות בתיאום עם המרצה בלבד)
- קריאת החומר הרלוונטי
- השתתפות פעילה בשיעור
- הגשת המטלות במועד

ציון עובר מותנה בהשלמת כל הדרישות לעיל

מרכיבי הציון הסופי:

- תרגיל 1-חובה (ללא ציון) 2- 40% מהציון הסופי
- עבודה מסכמת במשקל 60% מהציון הסופי (תוגש בחופשת הסמסטר

ביבליוגרפיה:

רשימת קריאה

קריאת החובה היא עפ"י המוגדר ברשימת השיעורים, יש לשים לב כי ייתכנו שינויים במהלך השנה.

שני ספרים שניתן להיעזר בהם להבנת מושגי יסוד בטיפול פסיכו דינאמי:

קלנר, נ. (2009). דבשת הגמל, על טכניקת הטיפול הפסיכו דינמי. מודן הוצאה לאור

Sandler, J., Dare, C. & Holder A. (1973). The Patient and the Analyst, Karnac Books.

ספר שניתן להיעזר בו למיפוי ההיסטורי של טיפול בחשיבה דינמית :

מיטשל ס. א., בלאק, מ.ג. (1995). פרויד ומעבר לו – תולדות החשיבה הפסיכואנליטית המודרנית (תורגם ע"י עמית פכלר, הוצאת תולעת ספרים 2006)

מקורות רשות וחובה בקורס

אילן, א. (1979). פסיכותרפיה בילדים ובני נוער, ספרית פועלים.

אקסליין, ו. (1964). דיבס, הילד המחפש את זהותו, (תרגום יואב הלוי ספרית הפועלים : ת"א (1968). חובה)

ברונסטיין, ק. (2008). התיאוריה הקלניאנית נקודת מבט בת זמנינו. הוצאת תולעת ספרים פרק ראשון מלאני קליין-התחלות חובה)

ברמן, ע. (2009) ד.ו.ויניקוט. עצמי אמיתי, עצמי כוזב. עם עובד.

בר שדה, נ. (2013). משחק השירבוטים כמחרוזת של משמעות, שיחות, כ"ז (3), 242-262 חובה)

ויניקוט ד. (1972) משחק ומציאות, תרגום יוסי מולא, עם עובד: ת"א (תשס"ב 2002) פרק 3,4. חובה)

ויניקוט ד. (1999) הילדה פיגי דו"ח על טיפול פסיכואנליטי בילדה קטנה. זמורה ביתן

נילמן, א. (2009). שינויים פרגמטיים בפסיכואנליזה של הילד דרך מקרים קלאסיים שלה. שיחות, כ"ג (2), 151-160 חובה)

סגל, ח. (1998). מלאני קליין. הוצאת עם עובד

סנדלר קנדי וטייסון. העברה. תרגום מתוך שיחות עם אנה פרויד. מתוך – א. פלשמן (2002): תקשורת טיפולית עם ילדים, משרד הרווחה. חובה, אפשר גם באנגלית)

פרוני א. (עורכת) (2002). המשחק מבט מהפסיכואנליזה ומקום אחר, ידיעות אחרונות: ת"א חובה)

פרויד, ז. (2003). הנס הקטן אנליזה של פוביה בילד בן חמש. הוצאת קוגיטו ולספרים הוצאה לאור. חובה)

פלשמן, א. (2002). תקשורת טיפולית עם ילדים, לקט מאמרי יסוד. משרד העבודה והרווחה

צ'תיק, מ. (2000). שיטות בפסיכותרפיה של הילד. אסטרטגיות פסיכו דינמיות. תורגם על ידי אלה רבינוביץ, 2004, הוצאת ספרים "אח" בע"מ. חלק III הקדמה וכן פרק 10. חובה).

שפיר, ג., אכמון, י., וויל, ג. (2003). סוגיות אתיות במקצועות הייעוץ והטיפול הנפשי. הוצאת מאגנס.

Altman, N., Briggs, R., Frankel, J., Gensler, D., Pantone, Pasqual, (2002).

Relational Child Psychotherapy, New York, Other Press

Axline V. M. (1969). Play Therapy, New-York .Ballantine Books.

Bellinson.J. (2002). Children's Use of Board Games in Psychotherapy.

(רשות) Jason Aronson:New Jersey, London. Ch. 1-3.

Bowlby, J. (1980). Attachment and Loss. London-Hogarth Press

Freud, A. (1936). The Ego and the Mechanisms of Defense. London:

(יש גם בעברית) London-Hogarth Press

Freud, A.(1952). The role of bodily illness in the mental life of children.*Psychoanalytic Study of the Child*, 7,69-81.

Gitlin-Weiner, Sandgrund A., Schaefer C. (2000). Play Diagnosis and Assessment (2nd Edition). New York, NY: John Wiley and Sons Inc.

Gunter M. (2007).Playing the Unconscious: Psychoanalytic Interviews With Children Using Winnicott's Squiggle Technique. London: Karnac.

(חובה) Joseph, B.(1998). Thinking about a playroom, J. Child Psychother, 24:359-366 (

Klein M. (1975).The Psychoanalysis of Children, London: Virago Press:
(Reprint, 1994).

Landreth G.I., Sweeney D. S., Ray D. C. Homeyer L. E. and Glover G. J.
(2005). Play Therapy Interventions with Children's Problems: Case

Studies with DSM IV-TR Diagnosis. Maryland: Rowman & Littlefield
Publishers Inc.

Lanyado M. and Home A. (Eds.) (1999). The Handbook of Child and
Adolescent Psychotherapy - Psychoanalytic Approaches. London:
Routledge.

Mahler M. S., Pine, F. and Bergman, A. (1975).The Psychological Birth
Of the Human Infant. New-York: Basic Books.

Oren A.(2008). The use of boardgames in child psychotherapy. *Journal of Child Psychotherapy*, VOL.
34 NO. 3 2008 364–383

Sandler J., Kennedy H. and Tyson R. L. (1980). The Technique of Child
Psychoanalysis - Discussion with Anna Freud, Cambridge.
(חובה-תואם פלשמן פרק 10)Massachusetts, Harvard University Press.

Stern D.(1985). The Interpersonal World of the Infant. New York: Basic
Books.

Schaefer C. E. and O'connor (1983). Handbook of Play Therapy. New
York'. John wiley & Sons Inc.

Tsiantis,Sandler, Anastasopoulus,Nartindal(1996) (Eds.)
Countertransference in Psychotherapy with Children and Adolescents,
(חובה)New-Haven.

Winnicott, D.W. (1990) Maturation Process and the Facilitating

שם הקורס באנגלית: ■

Child Psychotherapy

* תוצרי הלמידה (learning outcomes) הן הצהרות המציינות במפורש מה הלומדים צפויים להשיג בסוף תקופת הלימוד בקורס. תוצרי הלמידה מוגדרים במונחים של הישגי ידע, הבנה, כישורים, יכולות ו/או עמדות שהלומד מצופה להדגים כתוצאה מהתנסותו הלימודית האקדמית בקורס. לפרטים נוספים [לחץ כאן](#).

** המדריך: איך תימנע מעבירות אתיות בהגשת עבודות. לקריאה [לחץ כאן](#).